ΟΔΗΓΙΑ 2012/28/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Οκτωβρίου 2012

σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 53 παράγραφος 1, 62 και 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Οι προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα μουσεία καθώς και τα αρχεία, τα ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς και οι εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν ξεκινήσει μεγάλης κλίμακας ψηφιοποίηση των συλλογών ή των αρχείων τους, προκειμένου να δημιουργήσουν ευρωπαϊκές ψηφιακές βιβλιοθήκες. Οι φορείς αυτοί συμβάλλουν στη διατήρηση και τη διάδοση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, γεγονός που είναι επίσης σημαντικό για τη δημιουργία ευρωπαϊκών ψηφιακών βιβλιοθηκών, όπως η Europeana. Οι τεχνολογίες μαζικής ψηφιοποίησης έντυπου υλικού, αναζήτησης και ευρετηρίασης ενισχύουν την ερευνητική αξία των συλλογών των βιβλιοθηκών. Η δημιουργία μεγάλων διαδικτυακών βιβλιοθηκών παρέχει τη δυνατότητα χρήσης εργαλείων ηλεκτρονικής αναζήτησης και εύρεσης, τα οποία ανοίγουν νέες πηγές γνώσης στους ερευνητές και τους πανεπιστημιακούς, οι οποίοι θα υποχρεούνταν διαφορετικά να καταφεύγουν σε πιο παραδοσιακές και αναλογικές μεθόδους αναζήτησης.

(2) Η ανάγκη προώθησης της ελεύθερης κυκλοφορίας της γνώσης και της καινοτομίας στην εσωτερική αγορά είναι σημαντικό μέρος της Στρατηγικής Ευρώπη 2020, όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», η οποία περιλαμβάνει στις εμβληματικές πρωτοβουλίες της την ανάπτυξη ενός ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη.

(3) Η δημιουργία νομικού πλαισίου για τη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης και της διάδοσης έργων και άλλου αντικειμένου προστατευόμενου με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα και των οποίων ο κάτοχος δικαιωμάτων δεν έχει ταυτοποιηθεί ή, ακόμα και αν έχει ταυτοποιηθεί ο κάτοχος των δικαιωμάτων, δεν έχει εντοπιστεί —τα λεγόμενα ορφανά έργα— είναι μια βασική δράση του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη». Η παρούσα οδηγία εστιάζει στο ειδικό πρόβλημα της νομικής εκτίμησης του καθεστώτος του ορφανού έργου και των επιπτώσεών του στους εγκεκριμένους χρήστες και στις επιτρεπόμενες χρήσεις των έργων ή των φωνογραφημάτων που έχει θεωρηθεί ορφανά έργα.

(4) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει συγκεκριμένες λύσεις που εκπονούνται στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση ζητημάτων ευρύτερης μαζικής ψηφιοποίησης, όπως είναι η περίπτωση των επονομαζόμενων «μη διαθέσιμων στο εμπόριο έργων». Οι εν λόγω λύσεις λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά διαφορετικών ειδών περιεχομένου και διαφόρων χρηστών και βασίζονται στη συναίνεση των εμπλεκόμενων φορέων. Η προσέγγιση αυτή έχει ακολουθηθεί επίσης στο μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τις βασικές αρχές για την ψηφιοποίηση και την παρουσίαση έργων μη διαθέσιμων στο εμπόριο, που υπέγραψαν στις 20 Σεπτεμβρίου 2011 εκπρόσωποι ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών, δημιουργών, εκδοτών και εταιρειών συλλογικής διαχείρισης παρουσία της Επιτροπής. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το εν λόγω μνημόνιο συμφωνίας το οποίο καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να διασφαλίσουν ότι οι εκούσιες συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ χρηστών, κατόχων δικαιωμάτων και οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων για την χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης μη διαθέσιμων στο εμπόριο έργων με βάση τις αρχές που περιέχει το μνημόνιο συμφωνίας απολαύουν της απαιτούμενης ασφάλειας δικαίου σε εθνικό και διασυνοριακό πλαίσιο.

(5) Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελούν το οικονομικό θεμέλιο της δημιουργικής βιομηχανίας, καθώς προωθούν την καινοτομία, τη δημιουργία, την επένδυση και την παραγωγή. Η μαζική ψηφιοποίηση και διάδοση των έργων αποτελεί συνεπώς ένα μέσο για την προστασία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελούν σημαντικό εργαλείο για να εξασφαλισθεί ότι ο δημιουργικός τομέας αμείβεται για το έργο που επιτελεί.

(6) Τα αποκλειστικά δικαιώματα που έχουν οι κάτοχοι των δικαιωμάτων για την αναπαραγωγή και τη διάθεση των έργων τους και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου στο κοινό, όπως εναρμονίστηκαν με την οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας [3], απαιτούν την προηγούμενη συναίνεση των κατόχων των δικαιωμάτων για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου στο κοινό.

(7) Στην περίπτωση των ορφανών έργων, δεν είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί η εν λόγω προηγούμενη συναίνεση για την αναπαραγωγή ή τη διάθεση στο κοινό.

(8) Οι διαφορετικές προσεγγίσεις που υφίστανται στα κράτη μέλη όσον αφορά την αναγνώριση ενός έργου ως ορφανού

[1] ΕΕ C 376 της 22.12.2011, σ. 66.

[2] Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2012 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2012.

[3] ΕΕ L 167 της 22.6.2001, σ. 10.

δύναται να θέσει εμπόδια στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, καθώς και στη χρήση και τη διασυνοριακή πρόσβαση στα ορφανά έργα. Οι εν λόγω διαφορετικές προσεγγίσεις συνεπάγονται επίσης περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών που ενσωματώνουν πολιτιστικό περιεχόμενο. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμη η διασφάλιση της αμοιβαίας αναγνώρισης του καθεστώτος ενός έργου ως ορφανού, καθώς τούτο θα επιτρέπει την πρόσβαση στα ορφανά έργα όλων των κρατών μελών.

(9) Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί μια κοινή προσέγγιση για τον καθορισμό του καθεστώτος έργων ως ορφανών και για τις επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων, προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου στην εσωτερική αγορά όσον αφορά τη χρήση ορφανών έργων από προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα και μουσεία καθώς και αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς και δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

(10) Στα κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που υπάρχουν στα αρχεία δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και παράχθηκαν από αυτούς περιλαμβάνονται ορφανά έργα. Λαμβανομένης υπόψη της ειδικής θέσης των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών ως παραγωγών φωνογραφημάτων και οπτικοακουστικού υλικού και της ανάγκης να ληφθούν μέτρα για να περιοριστεί το φαινόμενο ορφανών έργων στο μέλλον, είναι σκόπιμο να καθοριστεί μια καταληκτική ημερομηνία για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας για τα έργα και τα φωνογραφήματα που υπάρχουν στα αρχεία ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

(11) Τα κινηματογραφικά και οπτικοακουστικά έργα καθώς και τα φωνογραφήματα που περιλαμβάνουν τα αρχεία δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και τα οποία παράγονται από αυτούς θα πρέπει να θεωρείται, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ότι περιλαμβάνουν κινηματογραφικά και οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που ανατέθηκαν από τους εν λόγω οργανισμούς για την αποκλειστική εκμετάλλευση από τους ίδιους ή από άλλους συμπαραγωγούς δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Τα κινηματογραφικά και οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που περιλαμβάνουν τα αρχεία δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών τα οποία δεν παράχθηκαν ή δεν ανατέθηκαν από τους εν λόγω οργανισμούς, αλλά τα οποία έχουν εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιούν οι εν λόγω οργανισμοί στο πλαίσιο άδειας εκμετάλλευσης, δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

(12) Για λόγους διεθνούς αβρότητας, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται αποκλειστικά σε έργα και φωνογραφήματα που δημοσιεύθηκαν για πρώτη φορά στην επικράτεια κράτους μέλους ή, εάν δεν έχουν δημοσιευθεί, που μεταδόθηκαν για πρώτη φορά στην επικράτεια κράτους μέλους ή, εάν δεν έχουν δημοσιευθεί ή μεταδοθεί, τέθηκαν στη διάθεση του κοινού από τους δικαιούχους της παρούσας οδηγίας κατόπιν συναίνεσης των κατόχων των δικαιωμάτων. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνον εφόσον μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι οι κάτοχοι των δικαιωμάτων δεν θα διαφωνούσαν με τη χρήση που επιτρέπει η παρούσα οδηγία.

(13) Προτού να δύναται ένα έργο ή ένα φωνογράφημα να θεωρηθεί ορφανό, θα πρέπει να διεξάγεται καλόπιστη επιμελής αναζήτηση των κατόχων των δικαιωμάτων του έργου ή του φωνογραφήματος, συμπεριλαμβανομένων κατόχων δικαιωμάτων έργων και άλλων προστατευόμενων αντικειμένων που έχουν ενσωματωθεί ή συμπεριληφθεί στο έργο ή στο φωνογράφημα. Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι η εν λόγω επιμελής αναζήτηση μπορεί να διενεργείται από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή από άλλους οργανισμούς. Οι εν λόγω λοιποί οργανισμοί μπορούν να ζητούν αμοιβή για την υπηρεσία διεξαγωγής επιμελούς αναζήτησης.

(14) Κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί εναρμονισμένη προσέγγιση σχετικά με την εν λόγω επιμελή αναζήτηση, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην Ένωση. Μια επιμελής αναζήτηση θα πρέπει να περιλαμβάνει την προσφυγή σε πηγές που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα έργα και άλλα προστατευόμενα αντικείμενα που προσδιορίζονται, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, από το κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να διενεργηθεί η επιμελής αναζήτηση. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να παραπέμπουν στις κατευθυντήριες γραμμές για την επιμελή αναζήτηση που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου για τις ψηφιακές βιβλιοθήκες που συστάθηκε ως τμήμα της πρωτοβουλίας i2010 για την ψηφιακή βιβλιοθήκη.

(15) Προκειμένου να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών αναζήτησης, επιμελής αναζήτηση θα πρέπει να διεξάγεται στο κράτος μέλος όπου δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το έργο ή το φωνογράφημα ή, στις περιπτώσεις που δεν δημοσιεύθηκε, στο κράτος μέλος στο οποίο μεταδόθηκε για πρώτη φορά. Η επιμελής αναζήτηση σχετικά με κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα ο παραγωγός των οποίων έχει την έδρα ή τη συνήθη διαμονή του σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να διενεργείται στο εν λόγω κράτος μέλος. Σε περίπτωση κινηματογραφικών ή οπτικοακουστικών έργων συμπαραγωγής ατόμων εγκατεστημένων σε διαφορετικά κράτη μέλη, η επιμελής αναζήτηση θα πρέπει να διενεργείται σε καθένα από τα εν λόγω κράτη μέλη. Όσον αφορά έργα και φωνογραφήματα τα οποία δεν έχουν τόσο δημοσιευθεί όσο και αναμεταδοθεί, αλλά έχουν τεθεί στη διάθεση του κοινού από τους δικαιούχους της παρούσας οδηγίας με τη συναίνεση των κατόχων των δικαιωμάτων, η επιμελής αναζήτηση θα πρέπει να διενεργείται στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο οργανισμός που έχει θέσει στη διάθεση του κοινού με τη συναίνεση του δικαιούχου των δικαιωμάτων το έργο ή το φωνογράφημα. Οι επιμελείς αναζητήσεις για κατόχους δικαιωμάτων έργων και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου που έχουν ενσωματωθεί ή συμπεριληφθεί στο έργο ή στο φωνογράφημα θα πρέπει να διεξάγονται στο κράτος μέλος στο οποίο διενεργείται η επιμελής αναζήτηση για το έργο ή το φωνογράφημα που περιέχει το έργο ή άλλο προστατευόμενο αντικείμενο που έχει συμπεριληφθεί ή ενσωματωθεί. Θα πρέπει επίσης να γίνεται προσφυγή σε πηγές πληροφοριών άλλων χωρών, εάν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που υποδεικνύουν ότι μπορούν να συγκεντρωθούν σχετικές πληροφορίες για κατόχους δικαιωμάτων στις εν λόγω άλλες χώρες. Η διεξαγωγή επιμελών ερευνών μπορεί να οδηγήσει στη συγκέντρωση διαφορετικών πληροφοριών, όπως ένα μητρώο αναζήτησης και το αποτέλεσμα της αναζήτησης. Το μητρώο αναζήτησης θα πρέπει να διατηρείται στο αρχείο προκειμένου να μπορεί ο σχετικός οργανισμός να αποδεικνύει ότι η αναζήτηση ήταν επιμελής.

(16) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί τηρούν μητρώα των επιμελών αναζητήσεών τους και ότι τα αποτελέσματα των εν λόγω αναζητήσεων, που συνίστανται ιδίως στη διαπίστωση ότι ένα έργο ή

ένα φωνογράφημα θεωρείται ορφανό υπό την έννοια της παρούσας οδηγίας, καθώς και οι πληροφορίες για την αλλαγή του καθεστώτος και τον τρόπο με τον οποίο οι οργανισμοί αυτοί χρησιμοποιούν τα ορφανά έργα, συλλέγονται και διατίθενται στο ευρύ κοινό, ιδίως μέσω των σχετικών πληροφοριών που καταγράφονται σε διαδικτυακή βάση δεδομένων. Λαμβάνοντας υπόψη ειδικότερα την πανευρωπαϊκή διάσταση, και προκειμένου να αποφεύγονται αλληλεπικαλύψεις προσπαθειών, είναι σκόπιμο να προβλέπεται η δημιουργία μιας ενιαίας διαδικτυακής βάσης δεδομένων για την Ένωση που θα περιέχει τις προαναφερόμενες πληροφορίες και η διάθεσή τους στο ευρύ κοινό με διαφανή τρόπο. Τούτο επιτρέπει την απρόσκοπτη πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές τόσο στους οργανισμούς που διενεργούν τις επιμελείς αναζητήσεις όσο και στους κατόχους δικαιωμάτων. Η βάση δεδομένων μπορεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και στον τερματισμό πιθανών παραβιάσεων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και ιδίως στην περίπτωση μεταβολών του καθεστώτος έργων και φωνογραφημάτων ως ορφανών. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 386/2012 ([1]), το Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς («το Γραφείο») έχει επιφορτιστεί με ορισμένα καθήκοντα και ορισμένες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται χρησιμοποιώντας τα δικά του δημοσιονομικά μέσα, με στόχο τη διευκόλυνση και στήριξη των δραστηριοτήτων εθνικών αρχών, του δημόσιου τομέα και των θεσμικών οργάνων της Ένωσης για την καταπολέμηση, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης, παραβιάσεων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) του εν λόγω κανονισμού, στα καθήκοντα αυτά περιλαμβάνεται η δημιουργία μηχανισμών που συμβάλλουν στη βελτίωση της ηλεκτρονικής ανταλλαγής σχετικών πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών καθώς και στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ αυτών των αρχών. Για τον λόγο αυτό, είναι σκόπιμο να ανατεθεί στο Γραφείο να δημιουργήσει και να διαχειρίζεται την ευρωπαϊκή βάση δεδομένων που θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με ορφανά έργα που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία.

(17) Τα έργα και τα φωνογραφήματα ενδέχεται να έχουν πολλούς κατόχους δικαιωμάτων ή να περιλαμβάνουν άλλα έργα ή προστατευόμενο αντικείμενο. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τα δικαιώματα ταυτοποιημένων και εντοπισμένων δημιουργών. Ένα έργο ή ένα φωνογράφημα δεν θα πρέπει να θεωρείται ορφανό εάν έχει ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί τουλάχιστον ένας κάτοχος δικαιωμάτων. Θα πρέπει να επιτρέπεται στους δικαιούχους της παρούσας οδηγίας να χρησιμοποιούν ένα έργο ή φωνογράφημα ως προς το οποίο δεν έχει εντοπιστεί ή ταυτοποιηθεί ένας ή περισσότεροι δικαιούχοι δικαιωμάτων, μόνον εάν έχουν εξουσιοδοτηθεί για την αναπαραγωγή και τη διάθεση στο κοινό που προβλέπουν τα άρθρα 2 και 3, αντίστοιχα, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ από τους κατόχους δικαιωμάτων που έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί, συμπεριλαμβανομένων των κατόχων δικαιωμάτων των έργων και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου που έχουν συμπεριληφθεί ή ενσωματωθεί στα έργα ή τα φωνογραφήματα. Οι κάτοχοι δικαιωμάτων που έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί μπορούν να χορηγήσουν την εν λόγω άδεια μόνον όσον αφορά τα δικαιώματα που κατέχουν οι ίδιοι, είτε διότι πρόκειται για τα δικά τους δικαιώματα είτε διότι τα δικαιώματα έχουν μεταβιβαστεί σε αυτούς, και δεν θα πρέπει να μπορούν να επιτρέπουν σύμφωνα με την παρούσα οδηγία οποιαδήποτε χρήση εκ μέρους κατόχων δικαιωμάτων που δεν έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί. Κατά συνέπεια, όταν κάτοχοι δικαιωμάτων που δεν έχουν προηγουμένως ταυτοποιηθεί ή εντοπιστεί παρουσιάζονται για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους σχετικά με το έργο ή το φωνογράφημα, η νόμιμη χρήση του έργου ή του φωνογραφήματος από τους δικαιούχους μπορεί να συνεχιστεί μόνον εφόσον οι εν λόγω κάτοχοι δικαιωμάτων το επιτρέπουν σύμφωνα με την οδηγία 2001/29/ΕΚ σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα που κατέχουν.

(18) Οι κάτοχοι των δικαιωμάτων έργων έχουν δικαίωμα να διακόψουν το καθεστώς έργων ως ορφανών σε περίπτωση που εμφανιστούν για να αξιώσουν τα δικαιώματά τους για το έργο ή άλλο προστατευόμενο αντικείμενο. Οι κάτοχοι δικαιωμάτων οι οποίοι θέτουν τέρμα στο καθεστώς ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ως ορφανού θα πρέπει να λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση για τη χρήση των έργων τους ή άλλου προστατευόμενου σύμφωνα με την παρούσα οδηγία αντικειμένου, που θα καθορισθεί από το κράτος μέλος στο οποίο έχει ιδρυθεί ο οργανισμός που χρησιμοποιεί ορφανό έργο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να οργανωθεί η πληρωμή της εν λόγω αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένης της προθεσμίας για την καταβολή της πληρωμής. Κατά τον καθορισμό του πιθανού ύψους της δίκαιης αποζημίωσης, θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι στόχοι των κρατών μελών για την προαγωγή του πολιτισμού, ο μη εμπορικός χαρακτήρας της χρήσης που πραγματοποιούν οι εν λόγω οργανισμοί για την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με την αποστολή δημόσιου συμφέροντός τους, όπως είναι η προαγωγή της μάθησης και η διάδοση του πολιτισμού, και ενδεχόμενη βλάβη κατόχων δικαιωμάτων.

(19) Εάν ένα έργο ή ένα φωνογράφημα έχει εσφαλμένα αναγνωριστεί ως ορφανό, μετά από μη επιμελή αναζήτηση, μπορεί να γίνει προσφυγή σε ένδικα μέσα για παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που προβλέπει η νομοθεσία των κρατών μελών σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διατάξεις και τη νομοθεσία της Ένωσης.

(20) Με στόχο την προαγωγή της γνώσης και τη διάδοση του πολιτισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν εξαίρεση ή περιορισμό, εκτός εκείνων που καθορίζει το άρθρο 5 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ. Η εν λόγω εξαίρεση ή περιορισμός θα πρέπει να επιτρέπει σε ορισμένους οργανισμούς, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, και σε ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς που λειτουργούν σε μη κερδοσκοπική βάση, καθώς και σε δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς να αναπαράγουν και να διαθέτουν στο κοινό, υπό την έννοια της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, ορφανά έργα, εφόσον η εν λόγω χρήση εκπληρώνει τις δημοσίου συμφέροντος αποστολές τους, και συγκεκριμένα τη συντήρηση, την αποκατάσταση και την παροχή πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πρόσβασης στις συλλογές τους, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών συλλογών τους. Ως ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να καλύπτονται και οι οργανισμοί που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη για τη

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 386/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2012, σχετικά με την ανάθεση στο Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) καθηκόντων συναφών με την επιβολή της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της σύγκλησης Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την Παραβίαση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας, με εκπροσώπους του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα (ΕΕ L 129 της 16.5.2012, σ. 1).

συλλογή, την καταγραφή, τη συντήρηση και την αποκατάσταση ταινιών και άλλων οπτικοακουστικών έργων ή φωνογραφημάτων που αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η έννοια των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών θα πρέπει να καλύπτει ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που εκπληρώνουν δημόσια υπηρεσία, όπως αυτή τους έχει ανατεθεί, οριοθεί και οργανωθεί από κάθε κράτος μέλος. Η εξαίρεση ή ο περιορισμός που θεσπίζει η παρούσα οδηγία για να επιτρέπεται η χρήση ορφανών έργων δεν θα πρέπει να θίγει τις εξαιρέσεις και τους περιορισμούς που προβλέπει το άρθρο 5 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ. Η εξαίρεση ή ο περιορισμός μπορεί να εφαρμόζεται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα νόμιμα συμφέροντα του δικαιούχου.

(21) Προκειμένου να παρέχονται κίνητρα για την ψηφιοποίηση, θα πρέπει να επιτρέπεται στους δικαιούχους της παρούσας οδηγίας να παράγουν έσοδα όταν χρησιμοποιούν ορφανά έργα σύμφωνα με την παρούσα οδηγία για την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με τις δημοσίου συμφέροντος αποστολές τους, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο συμφωνιών για τη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

(22) Οι συμβατικές ρυθμίσεις δύνανται να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στην προώθηση της ψηφιοποίησης της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, με την έννοια ότι οι προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα μουσεία, καθώς και τα αρχεία, τα ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς και οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί θα πρέπει να δύνανται, προκειμένου να προβούν στις επιτρεπόμενες χρήσεις βάσει της παρούσας οδηγίας, να συνάπτουν συμφωνίες με εμπορικούς εταίρους για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση ορφανών έργων στο κοινό. Οι συμφωνίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν οικονομικές συνεισφορές από τους εν λόγω εταίρους. Τέτοιου είδους συμφωνίες δεν θα πρέπει να επιβάλλουν κανένα περιορισμό στους δικαιούχους της παρούσας οδηγίας ως προς την εκ μέρους τους χρήση ορφανών έργων και δεν θα πρέπει να εκχωρούν στον εμπορικό εταίρο οποιαδήποτε δικαιώματα χρήσης ή ελέγχου της χρήσης των ορφανών έργων.

(23) Προκειμένου να προωθηθεί η πρόσβαση των πολιτών της Ένωσης στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά, είναι επίσης αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα ορφανά έργα που έχουν ψηφιοποιηθεί και διατίθενται στο κοινό σε ένα κράτος μέλος μπορούν να διατίθενται στο κοινό επίσης και σε άλλα κράτη μέλη. Οι προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα μουσεία, καθώς και τα αρχεία, τα ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς και οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που χρησιμοποιούν ένα ορφανό έργο, προκειμένου να επιτύχουν τις δημοσίου συμφέροντος αποστολές τους, θα πρέπει να είναι σε θέση να καθιστούν το ορφανό έργο διαθέσιμο στο κοινό σε άλλα κράτη μέλη.

(24) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις ρυθμίσεις στα κράτη μέλη όσον αφορά τη διαχείριση δικαιωμάτων, όπως οι διευρυμένες συλλογικές άδειες, τα τεκμήρια νομιμότητας εκπροσώπησης ή μεταβίβασης, η συλλογική διαχείριση ή παρεμφερείς ρυθμίσεις ή οποιοσδήποτε συνδυασμός τους, συμπεριλαμβανομένης της μαζικής ψηφιοποίησης.

(25) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι η ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τη χρήση των ορφανών έργων, είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται, συνεπώς, λόγω της ομοιομορφίας των κανόνων που διέπουν τη χρήση των ορφανών έργων, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία αφορά ορισμένες χρήσεις ορφανών έργων από προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα και μουσεία καθώς και από αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς, δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη για την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με τη δημοσίου συμφέροντος αποστολή τους.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται για:

α) έργα που δημοσιεύθηκαν με τη μορφή βιβλίων, επιστημονικών περιοδικών, εφημερίδων, περιοδικών ή άλλων γραπτών κειμένων τα οποία περιλαμβάνονται στις συλλογές προσιτών στο κοινό βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή μουσείων καθώς και στις συλλογές αρχείων ή ιδρυμάτων κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς·

β) κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που περιλαμβάνονται στις συλλογές προσιτών στο κοινό βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή μουσείων καθώς και στις συλλογές αρχείων ή ιδρυμάτων κινηματογραφικής και ακουστικής κληρονομιάς· και

γ) κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που παράχθηκαν από δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002 και περιλαμβάνονται στα αρχεία τους,

τα οποία προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα και τα οποία δημοσιεύονται για πρώτη φορά σε κράτος μέλος ή, εάν δεν δημοσιεύονται, μεταδίδονται για πρώτη φορά σε κράτος μέλος.

3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης για έργα και φωνογραφήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 που δεν έχουν ποτέ δημοσιευθεί ή μεταδοθεί αλλά τα οποία έχουν διατεθεί στο κοινό από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 με τη συναίνεση των κατόχων των δικαιωμάτων, με την προϋπόθεση ότι μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι οι κάτοχοι των δικαιωμάτων δεν θα αντιτίθενται στις χρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου σε έργα και φωνογραφήματα που έχουν κατατεθεί στους εν λόγω οργανισμούς πριν από τις 29ης Οκτωβρίου 2014.

4. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης για έργα και άλλο προστατευόμενο αντικείμενο που έχει ενσωματωθεί, ή συμπεριληφθεί ή συνιστά αναπόσπαστο τμήμα των έργων ή των φωνογραφημάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.

5. Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τυχόν ρυθμίσεις σχετικά με τη διαχείριση δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο.

Άρθρο 2

Ορφανά έργα

1. Ένα έργο ή ένα φωνογράφημα θεωρείται ορφανό εάν κανένας από τους κατόχους δικαιωμάτων του εν λόγω έργου ή του φωνογραφήματος δεν ταυτοποιηθεί ή, ακόμα και αν ένας ή περισσότεροι εξ αυτών έχουν ταυτοποιηθεί, κανείς δεν εντοπιστεί παρά τη διενέργεια επιμελούς αναζήτησης των κατόχων των δικαιωμάτων που έχουν καταγραφεί σύμφωνα με το άρθρο 3.

2. Σε περίπτωση που ένα έργο ή ένα φωνογράφημα έχει περισσότερους από έναν κατόχους δικαιωμάτων και δεν έχουν όλοι ταυτοποιηθεί ή, ακόμη και εάν έχουν ταυτοποιηθεί, δεν έχουν εντοπιστεί μετά τη διενέργεια και καταγραφή επιμελούς αναζήτησης σύμφωνα με το άρθρο 3, το έργο ή το φωνογράφημα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, υπό την προϋπόθεση ότι κάτοχοι των δικαιωμάτων που έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί έχουν, όσον αφορά τα δικαιώματα που κατέχουν, εξουσιοδοτήσει τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 να πραγματοποιήσουν τις πράξεις αναπαραγωγής και διάθεσης στο κοινό που ρυθμίζονται αντίστοιχα από τα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ.

3. Η παράγραφος 2 δεν θίγει τα δικαιώματα στο έργο ή φωνογράφημα των κατόχων δικαιωμάτων που έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί.

4. Το άρθρο 5 εφαρμόζεται τηρουμένων των αναλογιών στους κατόχους δικαιωμάτων που δεν έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί στα έργα στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 2.

5. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις εθνικές διατάξεις σχετικά με ανώνυμα ή ψευδώνυμα έργα.

Άρθρο 3

Επιμελής αναζήτηση

1. Προκειμένου να εξακριβωθεί αν ένα έργο ή ένα φωνογράφημα είναι ορφανό, οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 διασφαλίζουν τη διενέργεια καλόπιστης επιμελούς αναζήτησης για κάθε έργο ή οποιοδήποτε άλλο προστατευόμενο αντικείμενο, προσφεύγοντας στις κατάλληλες πηγές για την κατηγορία των σχετικών έργων και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου. Η επιμελής αναζήτηση διεξάγεται πριν από τη χρήση του έργου ή φωνογραφήματος.

2. Οι πηγές που είναι κατάλληλες για κάθε κατηγορία των έργων ή φωνογραφημάτων καθορίζονται από κάθε κράτος μέλος, κατόπιν διαβούλευσης με τους κατόχους δικαιωμάτων και τους χρήστες, και περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις σχετικές πηγές που αναφέρονται στο παράρτημα.

3. Η διενέργεια επιμελούς αναζήτησης διεξάγεται στο κράτος μέλος της πρώτης δημοσίευσης ή, ελλείψει δημοσίευσης, της πρώτης αναμετάδοσης, εκτός από την περίπτωση κινηματογραφικών ή οπτικοακουστικών έργων ο παραγωγός των οποίων έχει την έδρα ή τη συνήθη διαμονή του σε ένα κράτος μέλος, περίπτωση στην οποία η επιμελής αναζήτηση διενεργείται στο κράτος μέλος της έδρας ή της συνήθους διαμονής του.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3, η επιμελής αναζήτηση διεξάγεται στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο οργανισμός που έχει διαθέσει στο κοινό το έργο ή το φωνογράφημα με τη συναίνεση του κατόχου των δικαιωμάτων.

4. Εάν υπάρχουν στοιχεία που υποδεικνύουν ότι μπορούν να συγκεντρωθούν σχετικές πληροφορίες για κατόχους δικαιωμάτων σε άλλες χώρες, θα πρέπει επίσης να γίνεται προσφυγή στις πηγές πληροφοριών των άλλων αυτών χωρών.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 τηρούν μητρώα των επιμελών αναζητήσεών τους και ότι οι οργανισμοί αυτοί παρέχουν τις ακόλουθες πληροφορίες στις αρμόδιες εθνικές αρχές:

α) τα αποτελέσματα των επιμελών αναζητήσεων που έχουν διεξαχθεί από τους οργανισμούς αυτούς και τα οποία έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ένα έργο ή ένα φωνογράφημα θεωρείται ορφανό,

β) τη χρήση ορφανών έργων από τους οργανισμούς σύμφωνα με την παρούσα οδηγία,

γ) τυχόν αλλαγή του καθεστώτος ορφανού έργου σύμφωνα με το άρθρο 5 για τα έργα και τα φωνογραφήματα που χρησιμοποιούν οι οργανισμοί,

δ) τα σχετικά στοιχεία επικοινωνίας του εν λόγω οργανισμού.

6. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που απαιτούνται για να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 5 καταγράφονται σε ενιαία προσιτή στο κοινό διαδικτυακή βάση δεδομένων που έχει δημιουργήσει και διαχειρίζεται το Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς («το Γραφείο») σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 386/2012. Προς τον σκοπό αυτό, διαβιβάζουν τις εν λόγω πληροφορίες στο Γραφείο χωρίς καθυστέρηση μετά την παραλαβή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1.

Άρθρο 4

Αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος έργων ως ορφανών

Ένα έργο ή ένα φωνογράφημα που θεωρείται ορφανό δυνάμει του άρθρου 2 σε ένα κράτος μέλος θεωρείται ορφανό έργο σε όλα τα κράτη μέλη. Το έργο ή το φωνογράφημα αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται και να είναι προσβάσιμο σύμφωνα με την παρούσα οδηγία σε όλα τα κράτη μέλη. Τούτο ισχύει επίσης για έργα και φωνογραφήματα που προβλέπει το άρθρο 2 παράγραφος 2 σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα κατόχων δικαιωμάτων που δεν έχουν ταυτοποιηθεί ή εντοπιστεί.

Άρθρο 5

Λήξη του καθεστώτος έργων ως ορφανών

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο κάτοχος των δικαιωμάτων ενός έργου ή φωνογραφήματος που θεωρείται ορφανό έχει, ανά πάσα στιγμή, τη δυνατότητα να θέσει τέλος στο καθεστώς του έργου ως ορφανού σε ό, τι αφορά τα δικαιώματά του.

Άρθρο 6

Επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν εξαίρεση ή περιορισμό στο δικαίωμα αναπαραγωγής και στο δικαίωμα διάθεσης στο κοινό που προβλέπουν τα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ αντιστοίχως για να διασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ορφανά έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους με τους κατωτέρω τρόπους:

α) θέτοντας το ορφανό έργο στη διάθεση του κοινού, κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ·

β) μέσω αναπαραγωγής, κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, για σκοπούς ψηφιοποίησης, διάθεσης στο κοινό, ευρετηρίασης, καταλογογράφησης, συντήρησης ή αποκατάστασης.

2. Οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 χρησιμοποιούν ένα ορφανό έργο σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αποκλειστικά και μόνο για να επιτύχουν στόχους που σχετίζονται με τις δημοσίου συμφέροντος αποστολές τους, και ειδικότερα τη συντήρηση, την αποκατάσταση και την παροχή πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πρόσβασης στα έργα και τα φωνογραφήματα που περιλαμβάνονται στη συλλογή τους. Οι οργανισμοί μπορούν να παράγουν έσοδα στο πλαίσιο τέτοιων χρήσεων με αποκλειστικό σκοπό να καλύπτουν τις δαπάνες τους για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση στο κοινό ορφανών έργων.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 αναφέρουν το όνομα των ταυτοποιημένων δημιουργών και άλλων κατόχων δικαιωμάτων σε οποιαδήποτε χρήση ορφανού έργου.

4. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη της ελευθερίας των εν λόγω οργανισμών να συνάπτουν συμβάσεις κατά την εκτέλεση των δημοσίου συμφέροντος αποστολών τους, και ιδιαίτερα συμφωνίες σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

5. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι πρέπει να καταβάλλεται δίκαιη αποζημίωση σε κατόχους δικαιωμάτων που θέτουν τέρμα στο καθεστώς των έργων τους ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ως ορφανών για τη χρήση που έχουν κάνει οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 των εν λόγω έργων και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να οργανωθεί η πληρωμή της εν λόγω αποζημίωσης. Το ύψος της εν λόγω αποζημίωσης καθορίζεται εντός των ορίων που επιβάλλει η νομοθεσία της Ένωσης, από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο οργανισμός που χρησιμοποιεί το εν λόγω ορφανό έργο.

Άρθρο 7

Εξακολούθηση της εφαρμογής άλλων νομικών διατάξεων

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις που αφορούν ειδικότερα τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τα σχέδια και υποδείγματα, τα πρότυπα χρήσεων, τις τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών, τα τυπογραφικά στοιχεία, την πρόσβαση υπό όρους, την πρόσβαση σε καλωδιακές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες, την προστασία των εθνικών θησαυρών, τις νομικές προϋποθέσεις κατάθεσης, το δίκαιο των συμπράξεων και του αθέμιτου ανταγωνισμού, το εμπορικό απόρρητο, την ασφάλεια, την εμπιστευτικότητα, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τον σεβασμό της προσωπικής ζωής, την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα, το ενοχικό δίκαιο και κανόνες για την ελευθερία του τύπου και την ελευθερία έκφρασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Άρθρο 8

Χρονική εφαρμογή

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα έργα και φωνογραφήματα που αναφέρονται στο άρθρο 1, τα οποία προστατεύονται από τη νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα των πνευματικών δικαιωμάτων στις ή μετά τις 29ης Οκτωβρίου 2014.

2. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τις πράξεις που έχουν συναφθεί και τα δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί πριν από τις 29ης Οκτωβρίου 2014.

Άρθρο 9

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 29η Οκτωβρίου 2014. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 10

Ρήτρα επανεξέτασης

Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη των πηγών πληροφόρησης για τα δικαιώματα και, έως τις 29ης Οκτωβρίου 2015, και στη συνέχεια ετησίως, υποβάλλει έκθεση σχετικά με την ενδεχόμενη επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας σε εκδότες και έργα ή άλλο προστατευόμενο υλικό που δεν συμπεριλαμβάνονται επί του παρόντος στο πεδίο εφαρμογής, και ιδίως ανεξάρτητες φωτογραφίες και άλλες εικόνες.

Έως τις 29ης Οκτωβρίου 2015, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, υπό το φως της εξέλιξης των ψηφιακών βιβλιοθηκών.

Όταν είναι αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις τροποποίησης της παρούσας οδηγίας.

Ένα κράτος μέλος το οποίο, στηριζόμενο σε βάσιμους λόγους, πιστεύει ότι η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας παρακωλύει μία από τις εθνικές ρυθμίσεις για τη διαχείριση δικαιωμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 5 μπορεί να θέσει το ζήτημα υπόψη της Επιτροπής προσκομίζοντας όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα εν λόγω στοιχεία κατά την εκπόνηση της έκθεσης που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου και κατά την εκτίμηση της σκοπιμότητας να υποβληθούν προτάσεις για την τροποποίηση της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 12

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 25 Οκτωβρίου 2012.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
M. SCHULZ	Α. Δ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι πηγές που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 περιλαμβάνουν τις εξής:

1. για δημοσιευμένα βιβλία:

   α) νόμιμη κατάθεση, καταλόγους βιβλιοθηκών και φακέλους αρχών που τηρούν βιβλιοθήκες και άλλα ιδρύματα·

   β) τις ενώσεις εκδοτών και δημιουργών στην αντίστοιχη χώρα·

   γ) τις υπάρχουσες βάσεις δεδομένων και τα υπάρχοντα μητρώα, WATCH (συγγραφείς, καλλιτέχνες και κάτοχοι των πνευματικών δικαιωμάτων τους), τον ISBN (Διεθνής Μοναδικός Αριθμός Βιβλίου) και βάσεις δεδομένων βιβλίων που έχουν εκδοθεί·

   δ) τις βάσεις δεδομένων των σχετικών οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, και ιδίως των οργανισμών δικαιωμάτων αναπαραγωγής·

   ε) πηγές που περιλαμβάνουν πολλαπλές βάσεις δεδομένων και μητρώων, συμπεριλαμβανομένων των VIAF (Εικονικών Διεθνών Φακέλων) και ARROW (Προσβάσιμων Μητρώων Πληροφοριών για Δικαιώματα και Ορφανά Έργα)·

2. για εφημερίδες, περιοδικά, επιστημονικά περιοδικά και περιοδικές εκδόσεις:

   α) τον ISSN (Διεθνής Μοναδικός Αριθμός Σειρών) για τις περιοδικές εκδόσεις·

   β) ευρετήρια και καταλόγους βιβλιοθηκών και συλλογών·

   γ) νόμιμη κατάθεση·

   δ) ενώσεις εκδοτών και ενώσεις συγγραφέων και δημοσιογράφων στην αντίστοιχη χώρα·

   ε) τις βάσεις δεδομένων των σχετικών εταιρειών συλλογικής διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών δικαιωμάτων αναπαραγωγής·

3. για εικαστικά έργα, συμπεριλαμβανομένων καλών τεχνών, φωτογραφίας, εικονογράφησης, σχεδίου, αρχιτεκτονικής, προσχεδίων των ανωτέρω έργων και άλλων τέτοιων έργων που περιλαμβάνονται σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, εφημερίδες και περιοδικά ή άλλα έργα:

   α) τις πηγές που αναφέρονται στα σημεία 1 και 2·

   β) τις βάσεις δεδομένων των σχετικών οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που αφορούν συγκεκριμένα τις εικαστικές τέχνες, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών δικαιωμάτων αναπαραγωγής·

   γ) τις βάσεις δεδομένων φωτογραφικών πρακτορείων, όπου ισχύουν·

4. για οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα:

   α) νόμιμη κατάθεση·

   β) τις ενώσεις παραγωγών στην αντίστοιχη χώρα·

   γ) τις βάσεις δεδομένων ιδρυμάτων κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς και εθνικών βιβλιοθηκών·

   δ) τις βάσεις δεδομένων με συναφή πρότυπα και αναγνωριστικούς κωδικούς, όπως είναι η ISAN (Διεθνές Πρότυπο Οπτικοακουστικού Αριθμού) για το οπτικοακουστικό υλικό, η ISWC (Διεθνές Πρότυπο Κωδικού Μουσικού Έργου) για μουσικά έργα και η ISRC (Διεθνές Πρότυπο Κωδικού Καταγραφής) για φωνογραφήματα·

   ε) τις βάσεις δεδομένων των σχετικών οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που αφορούν συγκεκριμένα συγγραφείς, καλλιτέχνες, παραγωγούς φωνογραφημάτων και παραγωγούς οπτικοακουστικού υλικού·

   στ) τους αρχικούς τίτλους και τις λοιπές πληροφορίες που εμφανίζονται στη συσκευασία του έργου·

   ζ) τις βάσεις δεδομένων άλλων σχετικών ενώσεων που αντιπροσωπεύουν ειδική κατηγορία κατόχων δικαιωμάτων.